gemeente
Barneveld

Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team Financiën, control en administratie
E-mailadres: M.Tillema@barneveld.nl
Telefoonnummer:

Raadsvoorstel nr. 4142
Barneveld, 27 mei 2025
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

Onderwerp: Kadernota 2026

Samenvatting raadsvoorstel

Jaarlijks biedt het college de raad een Kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende planperiode. De kadernota is een belangrijk instrument in de planning & control cyclus om tot afgewogen keuzes te kunnen komen in de (noodzakelijke) wensen nieuw beleid in relatie tot de beschikbare middelen. In de voorliggende Ontwerp- Kadernota 2026 wordt het voorlopige financiële meerjarenperspectief 2026-2029 in beeld gebracht. Daarnaast zijn er uitgangspunten opgenomen als kader voor het opstellen van de Programmabegroting 2026. De Kadernota is het document waarin diverse lijnen bij elkaar komen, waarin beleidsvoornemens worden afgewogen en de focus wordt gelegd op nieuwe beleidsimpulsen en majeure investeringen. We laten daarbij zien welke middelen daarvoor meerjarig beschikbaar zijn.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De prognose van de meerjarenbegroting 2026 – 2029, zoals vermeld in het Financieel meerjarenperspectief 2026-2029 (hoofdstuk 3), conform de geformuleerde uitgangspunten (hoofdstuk 2), als kader voor de Programmabegroting 2026 vast te stellen;
2. Het pakket aan Besparingsmaatregelen 2026-2029 (bijlage 2 en het overzicht ‘Besparingsmaatregelen 2026-2029’ dat als separate bijlage is toegevoegd) als ombuigingen vast te stellen;
3. De OZB conform het voorstel bij de Programmabegroting 2025 te verhogen met de bij de Kadernota 2025 voorgestelde verhoging van 2,5% per jaar voor de jaren 2026-2028 (bovenop de reguliere indexering);
4. De gesubsidieerde sociaal maatschappelijke en culturele instellingen conform de uitgangspunten (hoofdstuk 2) voor 2026 met 2,7% te compenseren voor loon- en prijsontwikkeling;
5. Het beschikbare investeringsplafond voor categorie II. instandhouding / beheerplannen vanaf 2026 op te hogen naar gemiddeld € 24,5 miljoen per jaar (onderverdeeld naar clusters gespecificeerd in bijlage 3) en de extra structurele kapitaallasten oplopend naar € 6,9 miljoen in 2029 op te nemen in de prognose van de meerjarenbegroting 2026-2029;
6. In aanvulling op het in maart 2025 vastgestelde IHP Onderwijshuisvesting voor de overige clusters de in het Uitvoeringsplan Meerjareninvesteringsplan (MIP) 2026-2029 opgenomen kredieten (bijlage 4) die aanvangen in 2026 en 2027 beschikbaar te stellen voor een bedrag van in totaal € 77,6 miljoen (bijlage 3). Waarbij opgemerkt wordt dat in bijlage 4 per project is aangegeven in welk jaar we de aanvang verwachten en of deze voor aanwending van het krediet nog aan de raad wordt voorgelegd;
7. De investeringskredieten die als onderhanden werk zijn opgenomen in bijlage 6 bij te stellen voor een bedrag van in totaal € 5,5 miljoen;
8. Vanuit de algemene reserve € 18,8 miljoen te storten in de reserve verantwoord groeien.
9. Het beschikbaar stellen van een investeringskrediet van maximaal € 2 miljoen voor de gemeentelijke huisvesting.

1. Inleiding

Jaarlijks biedt het college de raad een Kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende planperiode. De kadernota is een belangrijk instrument in de planning & control cyclus om tot afgewogen keuzes te kunnen komen in de (noodzakelijke) wensen nieuw beleid in relatie tot de beschikbare middelen. In de voorliggende Ontwerp- Kadernota 2026 wordt het voorlopige financiële meerjarenperspectief 2026-2029 in beeld gebracht. Daarnaast zijn er uitgangspunten opgenomen als kader voor het opstellen van de Programmabegroting 2026. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de grondslagen voor de bepaling van loon- en prijsbijstellingen en een prognose van de algemene uitkering.

De Kadernota is het document waarin diverse lijnen bij elkaar komen, waarin beleidsvoornemens worden afgewogen en de focus wordt gelegd op nieuwe beleidsimpulsen en majeure investeringen. We laten daarbij zien welke middelen daarvoor meerjarig beschikbaar zijn. Het is een document met een veelheid aan onderwerpen, tabellen en overzichten. Met uiteindelijk een besluit dat wij aan de Raad voorleggen.

In de Kadernota is ook een geactualiseerd MIP 2026-2035 opgenomen, op basis waarvan beslispunten worden gevraagd, waaronder het vaststellen van het Uitvoeringsplan MIP 2026.

Het betreft de laatste Kadernota in deze bestuursperiode, die waarin wij zijn gestart met de kernwaarden “ondernemend, betrouwbaar en zorgzaam”.

2. Beoogd effect

Het effect van deze Kadernota 2026 is tot afgewogen keuzes te komen en uitgangspunten vast te stellen ten behoeve van het opstellen van een meerjarig sluitende Programmabegroting 2026;

3. Argumenten

Ad. 1. In deze Kadernota 2026-2029 staan de uitgangspunten en prioriteiten die als basis dienen voor de Programmabegroting 2026 (hoofdstuk 2 Inleiding en hoofdstuk 3 Financieel meerjarenperspectief). Startpunt voor deze kadernota is de vastgestelde meerjarenbegroting 2025-2028.
Ondanks de extra middelen die het Rijk heeft aangekondigd in de Voorjaarsnota zien we dat er nog steeds keuzes gemaakt moeten worden om het structureel meerjarenperspectief sluitend te krijgen en houden.

Ad. 2. De uitvoering van de dekkingspakket ‘Basis’ en ‘Basis plus’ is verwerkt en verloopt via de Programmabegroting 2025. Realisatie van het Aanvullend pakket met ombuigingen ligt op schema. We hebben hiervoor op participatieve wijze met de samenleving het afgelopen half jaar een ombuigingstraject doorlopen. Naast de voorgestelde inkomstenverhogingen hebben wij een besparingspakket aan u voorgelegd van € 3,4 miljoen. Gefaseerd te bereiken vanaf 2026 en oplopend naar 2029. In april dit jaar is dit pakket besproken in uw raad en heeft u ons uw wensen en bedenkingen meegegeven ten behoeve van het definitief voor te leggen besparingspakket in deze kadernota. In bijlage 2 en het overzicht ‘Besparingsmaatregelen 2026-2029’ dat als separate bijlage is toegevoegd vindt u het totale overzicht.

Ad.3. Zie toelichting onder de toelichting op de meerjarenbegroting, hoofdstuk 3.

Ad.4. Zie toelichting hoofdstuk 2 uitgangspunten.

Ad. 5. Zie de toelichting MIP onder hoofdstuk 2 Inleiding en bijlagen 3 MIP en 4 Uitvoeringsplan MIP 2026.

Ad. 6. Zie de toelichting in bijlagen 3 MIP en 4 Uitvoeringsplan MIP 2026.

Ad. 7. Zie de toelichting in bijlage 6 Bijstelling Onderhanden werk MIP.

Ad. 8. Zie de toelichting onder hoofdstuk 2 Inleiding, onderdeel E. Reserve verantwoord groeien.

Ad. 9. In bijlage 6 Onderhanden werk is een bijstelling opgenomen voor de investering gemeentelijke huisvesting. Ter onderbouwing hiervan wordt tijdig, voor de raadsbehandeling van de Kadernota 2026, een memo aan de raad voorgelegd op basis van amendement 25-55.

4. Kanttekeningen

De uitkomsten van de Meicirculaire ten aanzien van de algemene uitkering zijn nog niet bekend. Er is een aanname voor een prognose gedaan van de inkomsten op basis van de huidige informatie, de Voorjaarsnota van het Rijk 2025, dit kan afwijken van de definitieve uitkomsten (verwacht in de loop van juni). Hierover wordt de raad geïnformeerd nadat deze bekend zijn.

5. Financiën

In deze Kadernota hebben we een aanname gedaan van de ontwikkeling van het accres op basis van de CPB-ramingen uit het voorjaar 2025.
We presenteren hierbij als kader voor de Programmabegroting 2026 een structureel sluitende begroting.
Hiermee voldoen we aan de voorwaarden van repressief toezicht van de provincie. In het meerjarenprognose is te zien dat:

- Er per saldo, als we de Voorjaarsnota 2025 buiten beschouwing laten, een relatief hoog bedrag aan autonome ontwikkelingen is opgenomen die beperkt beïnvloedbaar zijn;
- De kapitaallasten van het nieuwe Uitvoeringsplan MIP 2026 zijn opgenomen, en boven het plafond uitkomen;
- Er structureel voor een bedrag van € 1,6 miljoen aan beleidstoevoegingen is opgenomen;
- De ombuigingsmaatregelen in het meerjarenperspectief zijn opgenomen, en neutraal verwerkt aan de lasten- en batenkant, waarbij wordt voorgesteld het restant in de reserve Verantwoord groeien te storten.

We moeten ons echter niet rijk rekenen als we kijken naar het financieel meerjarenbeeld. Door de extra middelen vanuit het Rijk zijn de eerste jaren in het meerjarenperspectief wellicht verbeterd, maar feitelijk is het ravijnjaar naar achteren opgeschoven. Tegelijk weten we nu al dat er in de nabije toekomst nog aanzienlijke financiële uitdagingen en opgaven op de gemeente afkomen.

NB. Bij de majeure investeringen zijn de bedragen zwartgelakt. Dit is gedaan om te voorkomen dat marktgevoelige informatie openbaar wordt gemaakt over investeringen die op dit moment toch nog niet beschikbaar worden gesteld. Waar mogelijk, zonder alsnog de herleidbare bedragen te publiceren, laten we wel de totale bedragen zien per jaarschijf in de periode 2026-2029 en het totaal over 2026-2035.
De informatie wordt aan de raad beschikbaar gesteld in een versleutelde bijlage (GEHEIM).

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Voor het traject 'Besparingsmaatregelen 2026-2029' is een participatietraject doorlopen.

b) Communicatie

Op 10 juni vindt een persgesprek plaats, waarna een persbericht uit zal gaan.

7. Vervolgstap

Planning:

1. Verzending naar de raad: uiterlijk 6 juni 2025
2. Persgesprek: 10 juni 2025
3. Raadsbijeenkomst: 9 juli 2025

8. Bijlagen

1. Kadernota 2026
2. Bijlage 5 Nog af te wegen majeure investeringen (GEHEIM)
3. Bijlage Overzicht Besparingsmaatregelen 2026-2029
4. Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de secretaris,	de burgemeester,
W. Wieringa	J. van der Tak